

Rahanpesun estäminen -uutiskooste 1/2023 – 14.2.2023

Rahanpesun estämisen valvontastrategia valmistunut

Kansainvälisten arvioitsijoiden, kuten EBA:n ja FATF:n, mukaan rahanpesun estämisen valvonnan tulee olla riskiperusteista ja perustua vahvistettuun strategiaan. Rahanpesun estäminen -toimisto on valmistellut strategiaa vuoden 2022 aikana ja valvontastrategia on vahvistettu Finanssivalvonnan johtoryhmässä 16.12.2022 ja johtokunnassa tammikuussa 2023. Rahanpesun estämisen strategia tukee uutta Finanssivalvonnan strategiaa ja sen keskeiset tavoitteet ovat:

- 1. Tiedon jakaminen.** Valvottavat saavat tehokkaasti tietoa Finanssivalvonnan edellyttämästä rahanpesun torjunnan vaatimustasosta. Vaatimukset kirjataan Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä mm. valvottavatiedotteisiin.
- 2. Riskiperusteisuus.** Valvonta kohdennetaan riskiperusteisesti sekä sektoreihin että yksittäisiin valvottaviin. Finanssivalvonta noudattaa asettamaansa metodologiaa riskillisten toimialojen ja erityisten valvontakohteiden valinnassa.
- 3. Vaikuttavuus.** Valvonta on oikeasuhtaista ja vaikuttavaa. Myös valvottavien korjaavat toimet sekä niissä havaitut puutteet huomioidaan valvonnan kohdentamisessa.

Valvontatoimia kohdennetaan strategian mukaisesti eri sektoreille niihin kohdistuvan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin ja merkittävyyden perusteella. Merkittävimmän kokonaisriskin toimijoihin kohdistetaan säännöllistä jatkuvaa valvontaa ja niihin tehdään tarkastuksia tai teema-arvioita vuosittain. Kaikkein vähäisimmän kokonaisriskin valvottaviin kohdennetaan valvontatoimia erityisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä ja kontroleja koskevan raportoinnin (RA-tiedonkeruu) kautta saatujen tietojen ja ulkoisten hälytyssignaalien perusteella.

Strategiassa on eritelty Finanssivalvonnan käytössä olevia rahanpesun valvontakeinoja ja valvonnan tavoitteita, jotta voidaan valita parhaiten tilanteeseen sopiva valvontakeino.

Finanssivalvonta tiedottaa kevään aikana lisää strategiasta ja sen mukaisista painopisteistä.

Teema-arvio korkeariskisten asiakkaiden aiheuttamista pankkipalveluiden rajoittamisista

Finanssivalvonta on selvittänyt korkeariskisten asiakkaiden aiheuttamista pankkipalveluiden rajoittamista ja ns. de-risking-ilmiön esiintymistä Suomessa pankeille tehdyllä teema-arviolla. Arviossa selvitettiin tekijöitä, jotka voivat johtaa asiakassuhteesta kieltäytymiseen, palveluiden rajoittamiseen ja asiakassuhteen päättämiseen.

Teema-arvioon saatujen vastausten perusteella on havaittavissa, että oikeushenkilöasiakkaiden asiakashakemusten hylkäämisten ja voimassa olevien asiakkuuksien irtisanomisten määrissä oli merkittävää nousua tarkastelujakson (2019–2021) aikana. Selvityksessä tuli ilmi, että asiakkuuden hylkäämiseen ja irtisanomiseen liittyvät pääasialliset syyt ovat usein moninaisia. Usein päätöksenteossa merkitystä on rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien ohella muun muassa korkeariskisen asiakkaan tuottavuuteen liittyvillä näkökohdilla, asiakkuuteen liittyvällä maineriskillä ja pankin riskinottohalukkuudella.

Pankkien toimittamista sisäisistä ohjeista ja prosessiohjeista ilmeni, että ainakin osa pankeista arvioi tapauskohtaisesti asiakkuuteen liittyviä riskejä ja muodostaa riskeistä kokonaisarvion. Sitä, miten ja kuinka monipuolisesti pankit tosiasiallisesti arvioivat yksittäiseen asiakkuuteen liittyviä riskejä ja omaa kykyään hallita näitä riskejä, ei ollut tässä teema-arviossa mahdollista selvittää.

Lisäksi on syytä huomioda, että jos pankin riskinottohalukkuus on hyvin matala, voi lopputuloksena olla vastaava tilanne kuin silloin, jos pankki rajoittaisi asiakassuhteita kategorisesti korkeariskisiksi arvioimiensa asiakasryhmien kanssa.

[Teema-arvion yhteenveto](#) ja [Finanssivalvonnan suositukset pankeille](#) (Valvottavatiedote 15.12.2022 – 59/2022) ovat luettavissa Finanssivalvonnan verkkosivuilla.

Lue myös [Jonna Ekströmin blogi 22.12.2022 – 9/2022](#) Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien hallinta ei saa haitata kohtuuttomasti pankkipalveluiden saatavuutta.

Pääomamarkkinatoimijoiden riskiarvion yhteenveto julkaistu

Finanssivalvonta on julkaissut yhteenvedon arviostaan sen valvonnan piiriin kuuluvien sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahaston hoitajien toimintaan liittyvistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sektorikohtaisista riskeistä.

Finanssivalvonnan arvion mukaan näihin pääomamarkkinatoimijoihin sektoritasolla kohdistuva rahanpesun kokonaisriski on melko merkittävä (2/4) ja terrorismin rahoittamisen kokonaisriski on vähemmän merkittävä (1/4). Sektorikohtainen riskiarvio tulee ohjaamaan sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahaston hoitajiin kohdistuvia Finanssivalvonnan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontatoimenpiteitä tulevina vuosina.

- [Pääomamarkkinatoimijoiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion yhteenveto 2023](#)
- [Valvottavatiedote 7.2.2023 – 7/2023](#)

Finanssivalvonta peruutti Nada express osk:n maksupalvelun tarjoamiseen oikeuttavan maksulaitoslain mukaisen rekisteröinnin

Finanssivalvonta esitti suorittamansa tarkastuksen perusteella elokuussa 2021 Nadalle useita toimenpidevaatimuksia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Nada ei vastannut Finanssivalvonnan vaatimuksiin määräajoissa, jonka vuoksi sille määrättiin vuoden 2022 toukokuussa 25 000 euron seuraamusmaksu.

Nada ei seuraamusmaksun jälkeenkään selvittänyt Finanssivalvonnalle sitä, kuinka se oli käytännössä korjannut puutteet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi toiminnassaan. Koska Finanssivalvonta ei lain mukaan voi pitää rekisterissään toimijaa, joka ei täytä velvollisuuksiaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, Finanssivalvonta päätti peruuttaa Nadan maksupalvelun tarjoamiseen oikeuttavan rekisteröinnin. Rekisteröinnin peruuttamista koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

Rahanpesulain osittaisuudistuksen ja Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden (MOK) tilanne

Rahanpesulain osittaisuudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) ja sitä täydentävän hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) käsittely on eduskunnassa kesken.

Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 1/2022 rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä tullaan antamaan sen jälkeen, kun edellä tarkoitetut lakimuutokset ovat tulleet voimaan.

Pakotteet

Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on ryhtynyt laatimaan talouspakotteisiin liittyviä suosituksia maksu- ja kryptovarapalveluja tarjoaville yrityksille. Suosituksilla on tarkoitus varmistaa Euroopan unionin rajoittavien toimenpiteiden sekä jäsenmaiden kansallisten pakotehjelmien tehokas toimeenpano. EBA:n laatimat suositukset tulevat koskemaan yritysten toimintaperiaatteita, menettelytapoja sekä sisäistä valvontaa. Suositukset on tarkoitus julkaista vuoden 2023 aikana.

Tilaa Rahanpesun estäminen -uutiskooste sähköpostiisi

Jos et ole vielä uutiskoosteen tilaaja, tee tilaus verkkopalvelussamme osoitteessa finanssivalvonta.fi > Tiedotteet ja julkaisut > Tilaa tiedotteet ja julkaisut sähköpostiisi

Lisätietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä on luettavissa verkkopalvelussamme sekä useiden viranomaisten ylläpitämällä yhteisellä rahanpesu.fi-sivustolla.

Oikopolut

- > [Tiedotteet ja julkaisut](#)
- > [Blogit](#)
- > [Medialle](#)

Finanssivalvonta

PL 103, 00101 Helsinki | Puhelinvaihe: 09 183 51
Viestinnän mediapäivystys: 09 183 5030
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi